

TILTRÆDESESDOKUMENT

Vedr.: DEN EUROPÆISKE UNIONS FÆLLES HOLDNING
– Klynge 3: Konkurrenceevne og inklusiv vækst

TILTRÆDELSESFORHANDLINGER

Republikken Moldova

EU'S FÆLLES HOLDNING

(efter Moldovas forhandlingsposition AD 31/26 CONF-MD 6)

Forhandlingsklynge: 3

Konkurrenceevne og inklusiv vækst

Herunder kapitel 10 – Digital transformation og digitale medier, 16 – Fiskale bestemmelser, 17 – Økonomisk og monetær politik, 19 – Social- og arbejdsmarkedspolitik samt beskæftigelse, 20 – Erhvervs- og industripolitik, 25 – Videnskab og forskning, 26 – Uddannelse og kultur og 29 – Toldunionen.

Den Europæiske Unions holdning bygger på dens generelle holdning i forbindelse med tiltrædelseskonferencen med Moldova (AD 11/24 CONF-MD 2) og er underlagt de forhandlingsprincipper, der er tiltrådt af konferencen, navnlig

- kan et synspunkt, som enten Moldova eller EU giver udtryk for vedrørende et specifikt kapitel af forhandlingerne, på ingen måde foregribe den holdning, der vil blive anlagt vedrørende andre kapitler
- kan aftaler – selv delaftaler – der er indgået under forhandlinger om specifikke kapitler, ikke betragtes som endelige, før der er opnået en samlet aftale om alle kapitler

samt kravene i forhandlingsrammens punkt 5, 12, 42, 49, 50, 51 og 52.

EU tilskynder Moldova til at fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret og den konkrete gennemførelse og håndhævelse heraf og til allerede inden tiltrædelsen generelt at udvikle politikker og instrumenter, der ligger så tæt som muligt på EU's.

EU bemærker, at Moldova i sin holdning AD 31/26 CONF-MD 6 accepterer gældende EU-ret inden for klynge 3 pr. 7. oktober 2026, og erklærer, at det vil være klar til at gennemføre den på tidspunktet for tiltrædelsen af Den Europæiske Union, bortset fra de områder i kapitel 10 og 16, hvor Moldova har anmodet om overgangsperioder som angivet nedenfor.

Som et generelt svar på Moldovas anmodninger om overgangsperioder og undtagelser henviser EU til sin generelle forhandlingsposition, hvorefter overgangsforanstaltninger udgør en undtagelse, der er begrænset i tid og anvendelsesområde, og som skal ledsages af en plan med klart definerede etaper for anvendelsen af gældende EU-ret. De må ikke indebære ændringer af EU's regler eller politikker, være til hinder for, at disse fungerer tilfredsstillende, eller føre til betydelig konkurrenceforvridning på det indre marked.

1. Kapitel 10 – Digital transformation og digitale medier

EU glæder sig over Moldovas velstrukturerede **institutionelle struktur** og høje grad af **tilpasning til lovgivningen**. EU noterer sig Moldovas fremskridt inden for digital transformation, navnlig med hensyn til digitalisering af offentlige tjenester. EU opfordrer Moldova til at sikre en solid overvågningsmekanisme til at spore de fremskridt, der gøres som led i landets nationale strategi for digital omstilling, på grundlag af indikatorerne i EU's indeks over den digitale økonomi og det digitale samfund (DESI). EU noterer sig med tilfredshed Moldovas nye lov om cybersikkerhed, der er delvis tilpasset NIS 2-direktivet¹.

EU noterer sig, at Moldova er delvis tilpasset gældende EU-ret på området **elektronisk kommunikation og informationsteknologi**. EU ser med tilfredshed på Moldovas bestræbelser på at tilpasse sig den europæiske kodeks for elektronisk kommunikation² gennem udkastet til lov om elektronisk kommunikation, samtidig med at EU tilskynder Moldova til også at gøre yderligere fremskridt med gennemførelsen af forordningen om det åbne internet³ og forordningen om gigabitinfrastruktur⁴. EU ser med tilfredshed på Moldovas tilpasning til gældende EU-ret om roaming, hvilket har gjort det muligt at tiltræde området med roaming til hjemmetakst den 1. januar 2026. EU understreger, at Moldova bør sikre fuld tilpasning til gældende EU-ret om geoblokering⁵ og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked. Desuden tilskynder EU Moldova til at gennemføre foranstaltningerne i værktøjskassen til cybersikkerhed i 5G-net (gennem alle de nødvendige vedtægter) og tilpasse sig UHF-afgørelsen⁶.

EU noterer sig, at Moldova er delvis tilpasset gældende EU-ret på området **digitale tjenester**. EU tilskynder Moldova til at fortsætte bestræbelserne på fuldt ud at tilpasse sig gældende EU-ret på dette område.

¹ Direktiv (EU) 2022/2555.

² Direktiv (EU) 2018/1972.

³ Forordning (EU) 2015/2120.

⁴ Forordning (EU) 2024/1309.

⁵ Forordning (EU) 2018/302.

⁶ Afgørelse (EU) 2017/899.

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret inden for **data**. EU opfordrer Moldova til at styrke bestræbelserne på at tilpasse sig gældende EU-ret på området, navnlig dataforordningen og datastyringsforordningen.

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret om **digital tillid og cybersikkerhed**. EU tilskynder Moldova til at gøre fremskridt hen imod fuld tilpasning til forordningen om den europæiske ramme for digital identitet og til at tilpasse sig EU-værktøjskassen til cybersikkerhed i 5G-net.

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret på området **audiovisuelle medietjenester**. EU bemærker, at Moldovas planer er i overensstemmelse med EU's politiske rammer. EU tilskynder Moldova til at fortsætte sine lovgivningsmæssige og institutionelle reformbestræbelser inden for beskyttelse af journalister, medietilsynsmyndighedernes uafhængighed, gennemsigtighed med hensyn til ejerskab og regulering af statslig annoncering. Desuden tilskynder EU Moldova til at styrke sine tilsynsorganers administrative kapacitet med henblik på effektivt at gennemføre og håndhæve den audiovisuelle lov. EU opfordrer Moldova til at gøre fuld brug af programmet for et digitalt Europa.

EU noterer sig, at Moldova ikke er tilpasset gældende EU-ret om **halvledere**. EU opfordrer Moldova til at tage de nødvendige skridt i retning af tilpasning.

EU noterer sig, at Moldova ikke er tilpasset gældende EU-ret om **kunstig intelligens**. EU opfordrer Moldova til at tage de nødvendige skridt i retning af tilpasning. EU glæder sig over, at Moldova har indført en retlig og strategisk ramme for **bekæmpelse af korruption på området digital transformation**. EU opfordrer Moldova til at styrke kapaciteten og forbedre håndhævelsen. Det skal også tilpasse procedurerne for udnævnelse til regulerende myndigheder til EU's standarder.

EU noterer sig Moldovas anmodninger om overgangsperioder for gældende EU-ret vedrørende dette kapitel. Navnlig:

- a) anmoder Moldova om en overgangsperiode på seks år fra tiltrædelsesdatoen eller senest den 31. december 2035 med henblik på fuld gennemførelse af forordningen om cyberrobusthed.

EU noterer sig de oplysninger, der er forelagt til støtte for anmodningen. EU foreslår at vende tilbage til denne anmodning på et senere tidspunkt i tiltrædelsesforhandlingerne. I mellemtiden står EU fortsat til rådighed for at støtte Moldova i dets bestræbelser på at overholde forordningen om cyberrobusthed.

- b) EU noterer sig, at Moldova efter tilpasningen til relevant gældende EU-ret om gennemførelse af EU-værktøjskassen til 5G-sikkerhed senest i december 2027 anmoder om en overgangsperiode for udfasning af udstyr fra højrisikoleverandører fra eksisterende net på grundlag af en undersøgelse, der blev gennemført i perioden 2025-2026.

EU foreslår at vende tilbage til anmodningen, efter at undersøgelsens resultater er blevet fremlagt.

- c) EU noterer sig også, at Moldova muligvis vil anmode om yderligere overgangsperioder for AI-forordningen, dataforordningen, datastyringsforordningen og mikrochipforordningen.

EU foreslår at vende tilbage til disse anmodninger på et senere tidspunkt i tiltrædelsesforhandlingerne. I mellemtiden opfordrer EU Moldova til at gøre fremskridt med tilpasningen af lovgivningen.

2. Kapitel 16 – Fiskale bestemmelser

EU noterer sig, at Moldovas retlige ramme er delvis tilpasset gældende EU-ret om moms. EU opfordrer Moldova til at bringe sin nationale momslovgivning i overensstemmelse med gældende EU-ret, navnlig ved at revidere momsfritagelserne, definitionen af afgiftspligtige personer, reglerne om leveringssted for tjenesteydelser, omfanget af fritagelser og transaktioner med nulsats, fradragene, de obligatoriske særordninger og anvendelsen af nedsatte momssatser samt ved at indføre et effektivt momsrefusionssystem og styrke momsforvaltningssystemet. Moldova bør (inden udgangen af 2026) fremlægge en handlingsplan for tilpasning til gældende EU-ret baseret på en systemisk cost-benefit-evaluering af finanspolitiske incitament, der tjener strategiske investeringsmål, og incitament, der underminerer skatteopkrævningen og/eller forvrider konkurrencen.

EU understreger, at Moldova bør tilpasse sin lovgivning til gældende EU-ret om beskatning af biler, kapitaltilførsel og punktafgifter på energiprodukter, tobak og alkohol. Dette omfatter vedtagelse og gennemførelse af en tidsplan for gradvis tilpasning til EU's punktafgiftssatser for alkohol, tobak og energiprodukter.

EU noterer sig Moldovas anmodning om overgangsperioder for opfyldelse af gældende ret vedrørende moms og minder om, at enhver afvigelse fra EU's momssystem for så vidt angår afgiftspligtige leveringer og satser kan få indvirkning på Unionens egne indtægter, for hvilke beregningsgrundlaget skal tilpasses i overensstemmelse med relevant gældende EU-ret.

Moldova anmoder navnlig om følgende overgangsperioder fra **gældende ret på momsområdet**:

- a) En overgangsperiode på **fire år** fra tiltrædelsesdatoen med hensyn til anvendelse af momsfritagelser uden fradragsret i forbindelse med salg og udlejning af jord og fast ejendom til beboelse. Moldova anser denne anmodning for nødvendig for at undgå markedsforvridninger og forhindre en pludselig stigning i ejendomspriserne, som kan have en negativ indvirkning på adgangen til betalbare boliger og markedsstabiliteten. Moldova hævder, at den foreslåede overgangsordning vil give den nødvendige tid til at anvende modvirkningsmekanismer for eventuelle prisstigninger og til at kompensere for indvirkningen på det reelle købekraftsniveau.

EU opfordrer Moldova til at undersøge muligheden for nedsatte satser som et alternativ til en undtagelse. EU mener, at de mål, der ligger til grund for anmodningen, kan nås ved at udvikle foranstaltninger, der er i overensstemmelse med gældende EU-ret på momsområdet. EU minder om, at momsdirektivet allerede indeholder visse undtagelser vedrørende bygninger og den jord, de står på, og vedrørende jord, der ikke er bebygget. Klassificeringen af jorden eller bygningen afgør, hvilken momsbehandling der er gældende. EU noterer sig målet om at beskytte alment boligbyggeri og andre kategorier. EU mener imidlertid ikke, at der er behov for en undtagelse for at nå dette mål i lyset af artikel 98, stk. 2, litra a), og bilag III, punkt 10), i direktiv 2006/112/EF, som fastsætter nedsatte satser for ejendomssektoren som led i socialpolitikken. EU mener derfor ikke, at der er behov for yderligere overgangsordninger, da momsdirektivet giver den nødvendige fleksibilitet.

- b) En overgangsperiode på **ti år** fra tiltrædelsesdatoen for så vidt angår anvendelsen af moms på **forsyningstjenester og elforsyning til beboelsesformål**. For at lette en gnidningsløs overgang og give regeringen tilstrækkelig tid til at gennemføre målrettet støtte til sårbare husholdninger anmodes der om en overgangsperiode for momsfritagelser frem til 2037. Moldova anser denne anmodning for nødvendig for at muliggøre en gradvis tilpasning af befolkningens købekraft. For yderligere at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigende forsyningsudgifter vil Moldova desuden anvende en gradvis indførelse af en reduceret momssats på 5 % for forsyningstjenester over en treårig periode fra 2037 til 2039. I henhold til denne plan vil en ny forsyningstype blive pålagt den nedsatte momssats hvert år.

EU mener, at de mål, der ligger til grund for anmodningen, kan nås ved at udvikle foranstaltninger, der er i overensstemmelse med gældende EU-ret på momsområdet. EU finder, at en anmodning om momsfritagelse indtil 2037 ikke er nødvendig i betragtning af artikel 98, stk. 2, litra a), og bilag III, punkt 2), 18) og 22), i direktiv 2006/112/EF, som fastsætter nedsatte satser for forsyningsselskaber og el- og vandforsyning. EU opfordrer derfor Moldova til at undersøge muligheden for at anvende nedsatte satser som et alternativ til en fritagelse (som kan føre til konkurrenceforvridning) og gennemføre en tidsplan for hurtigst muligt at opnå gradvis tilpasning til EU's minimumssatser. Desuden minder EU om, at Kommissionen i henhold til energibeskatningsdirektivet kan give en medlemsstat tilladelse til at indføre yderligere fritagelser eller lempelser, hvis særlige politiske hensyn taler herfor. EU opfordrer Moldova til at revidere den foreslåede tidsplan for tilpasning til gældende EU-ret under hensyntagen til disse betragtninger.

- b) En overgangsperiode på **fem år** fra tiltrædelsesdatoen for så vidt angår anvendelsen af momsfritagelser for **rå- og hjælpestoffer til landbruget og landbrugsmateriel**. I denne periode vil Moldova opretholde de eksisterende undtagelser for at støtte landbrugssektoren i tilpasningen til skatte- og markedsvilkårene på EU's indre marked. Moldova forklarer, at denne foranstaltning er afgørende for at sikre modernisering af landbrugssektoren, reduktion af produktionsomkostningerne for primærproducenter og styrkelse af konkurrenceevnen i landdistrikterne. Overgangsperioden vil give mulighed for en gradvis tilpasning til direktiv 2006/112/EF om moms, samtidig med at den socioøkonomiske bæredygtighed i Moldovas landbrugsøkonomi sikres.

EU mener, at de mål, der ligger til grund for anmodningen, kan nås ved at udvikle foranstaltninger, der er i overensstemmelse med gældende EU-ret på momsområdet. EU opfordrer Moldova til at genoverveje sin anmodning og overveje alternative politiske foranstaltninger til støtte for landbrugssektoren, navnlig gennem standardsatserne for godtgørelse under den fælles standardsatsordning for landbrugere, som vil blive tilpasset momsdirektivet.

På baggrund af ovenstående opfordrer EU generelt Moldova til at tage sine anmodninger under litra a)-c) vedrørende gældende EU-ret på momsområdet op til fornyet overvejelse.

Moldova anmoder også om følgende overgangsperioder fra **gældende ret vedrørende punktafgifter**:

- c) En overgangsperiode på **fem år** fra tiltrædelsesdatoen med hensyn til den gradvise forhøjelse af punktafgiftssatsen for diesel for at nå op på EU's minimumsafgiftssats for motorbrændstoffer på 330 EUR pr. 1 000 liter som fastsat i direktiv 2003/96/EF om energibeskatning.

EU noterer sig anmodningen. EU finder, at Moldovas foreslåede tidsplan for tilpasning til gældende EU-ret bør revideres i lyset af eventuelle grænseoverskridende virkninger af sådanne lavere satser, inden EU kan tage stilling til denne anmodning. EU opfordrer Moldova til at gennemføre en tidsplan for at opnå gradvis tilpasning til EU's minimumssatser rettidigt og foreslår at vende tilbage til anmodningen, efter at en sådan tidsplan er blevet revideret.

Moldova anmoder også om følgende overgangsperioder fra gældende EU-ret om **direkte beskatning**, nemlig fra Rådets direktiv (EU) 2022/2523 i forbindelse med de særlige skatteordninger i landets økonomiske frizoner og IT-parker:

- a) En overgangsperiode på **fem år** fra tiltrædelsesdatoen med hensyn til udfasning af skatteordningen for økonomiske frizoner. Denne overgangsperiode vil påvirke i alt 52 økonomiske aktører og give dem mulighed for at afslutte deres eksisterende aktiviteter som planlagt og i henhold til juridiske aftaler med regeringen.

- b) En overgangsperiode på **seks år** fra tiltrædelsesdatoen med hensyn til udfasning af skatteordningen for IT-parker. Moldova forklarer, at denne skatteordning var tænkt som en engangsforanstaltning, der skulle finde anvendelse i en begrænset periode fra 2016 til udgangen af 2035. Moldova mener, at overgangsperioden er nødvendig for at kunne opnå de ti tilsigtede økonomiske resultater, der tilstræbes med gennemførelsen af denne skattebegunstigelsesordning.

EU noterer sig anmodningen. EU anmoder Moldova om at fremlægge flere oplysninger om de gældende skatteordninger for økonomiske frizoner og IT-parker for at muliggøre en fremtidig høring af Gruppen vedrørende Adfærdskodeksen (erhvervsbeskatning) med henblik på at vurdere de relevante skatteordninger og fastslå, at bestemmelserne ikke udgør skadelige skattebegunstigelsesordninger eller alment gældende skatteelementer inden for adfærdskodeksens anvendelsesområde. Desuden anmoder EU om yderligere oplysninger om antallet af ultimative moderselskaber som omhandlet i artikel 3 i Rådets direktiv (EU) 2022/2523 for at fastslå, om Moldova eventuelt kan vælge en forsinket anvendelse af reglen om indkomstmedregning og reglen om underbeskattede overskud. EU understreger det forhold, at Moldova som kandidatland skal bringe ordninger vedrørende de økonomiske frizoner og IT-parker i overensstemmelse med gældende EU-ret.

EU minder om, at lovgivningen på området direkte beskatning fortsat skal tilpasses fuldt ud til gældende EU-ret, herunder direktivet om fælles beskatningsordning ved fusion⁷, moder- og datterselskabsdirektivet⁸, direktivet om renter og royalties⁹, direktivet om bekæmpelse af skatteundgåelse¹⁰, direktivet om søjle 2¹¹, direktivet om en tvistbilæggelsesmekanisme¹². EU understreger, at alle skattepligtige, der udøver deres ret til fri bevægelighed i henhold til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, skal behandles ens, og at enhver national skattelovgivning, der stiller ikkehjemmehørende skattesubjekter dårligere sammenlignet med hjemmehørende skattesubjekter, skal afskaffes ved tiltrædelsen.

⁷ Rådets direktiv 2009/133/EF.

⁸ Rådets direktiv 2011/96/EU.

⁹ Rådets direktiv 2003/49/EF.

¹⁰ Rådets direktiv 2016/1164/EU.

¹¹ Rådets direktiv 2022/2523/EU.

¹² Rådets direktiv 2017/1852/EU.

EU noterer sig, at Moldovas skattesystem har en lav grad af tilpasning med hensyn til administrativt samarbejde og beskatning og er moderat forberedt inden for digitalisering. EU understreger, at Moldova skal sikre tilstrækkelig administrativ kapacitet og integritet i skatteforvaltningen. EU minder om, at Moldova skal styrke bestræbelserne på at opnå sammenkobling og interoperabilitet med EU's IT-systemer på skatteområdet.

EU glæder sig over, at Moldova har indført strukturer og værktøjer til at forebygge korruption i skattesystemet. EU understreger vigtigheden af fortsat at forebygge og retsforfølge korruptionssager, der har tilknytning til skat. EU tilskynder endvidere Moldova til at styrke systemerne for overvågning af korruptionssager, der har tilknytning til skat, og til at styrke de retshåndhævende institutioners kapacitet til at efterforske og retsforfølge disse sager.

Kapitel 17 – Økonomisk og monetær politik

EU glæder sig over, at Moldova med hensyn til monetær politik har en høj grad af tilpasning til gældende EU-ret om forbuddet mod privilegeret adgang til finansielle institutioner for den offentlige sektor. EU noterer sig, at Moldovas lovgivning delvis er tilpasset gældende EU-ret om centralbankens uafhængighed og forbuddet mod monetær finansiering af den offentlige sektor. EU opfordrer Moldova til at tage de nødvendige skridt til at sikre fuld overensstemmelse med centralbankens funktionelle, institutionelle, personlige og finansielle uafhængighed. EU understreger behovet for, at Moldova øger indsatsen for at sikre, at målene for Moldovas nationalbank tilpasses gældende EU-ret, og for at garantere fuld personlig uafhængighed for nationalbankens guvernør og dens beslutningstagende organer, og at Moldova også tager skridt til at udelukke statslig eller parlamentarisk indblanding for så vidt angår nationalbankens organer og medlemmer. EU minder om, at Moldova skal sikre, at nationalbanken fuldt ud overholder forbuddet mod monetær finansiering og forbuddet mod privilegeret adgang.

Som det er fastsat i forhandlingsrammen, vil Moldova efter tiltrædelsen ikke straks blive en del af euroområdet og Eurosystemet.

EU ser med tilfredshed på, at Moldova hvad angår økonomisk politik har gjort fremskridt med hensyn til at styrke sin finanspolitiske styring. EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning af den nationale lovgivning til gældende EU-ret om **makroøkonomiske** prognoser, regnskabsføring og statistikker, numeriske finanspolitiske regler, mellemfristede budgetrammer, uafhængige finanspolitiske institutioner, gennemsigtighed i de offentlige finanser og proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer. EU understreger, at der er behov for en yderligere indsats for at forbedre Moldovas offentlige regnskabssystem og statistikker over offentlige finanser, for at oprette en uafhængig finanspolitisk institution og for at styrke landets makroøkonomiske og budgetmæssige prognoseproces gennem en integreret prognoseramme og for at styrke landets mellemfristede budgetramme. EU fremhæver, at der vil være behov for en yderligere indsats for at sikre rettidigheden og kvaliteten af alle relevante data under proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer. EU understreger, at Moldova skal tilpasse sin budgetlovgivning og -praksis til kravene i gældende EU-ret om nationale budgetrammer.

EU glæder sig over, at Moldova har en lovgivningsmæssig og institutionel ramme for **bekæmpelse af korruption** i den økonomiske og monetære politik. EU opfordrer Moldova til at gøre fremskridt med dens gennemførelse og forebyggelsen af korruption og integriteten blandt offentlige ansatte.

Kapitel 19 – Social- og arbejdsmarkedspolitik samt beskæftigelse

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til **den europæiske søjle for sociale rettigheder**. EU noterer sig, at Moldova er engageret i EU's politik og principper for landets social- og beskæftigelsespolitik. EU opfordrer Moldova til at arbejde hen imod yderligere tilpasning til den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder gennem vedtagelsen af nye strategier og dataindsamlingsværktøjer, og sikre, at alle tilgængelige instrumenter anvendes til at fremme gennemførelsen og opfyldelsen af søjlens mål.

EU noterer sig, at Moldova delvis er tilpasset gældende EU-ret om **arbejdsret**¹³, og opfordrer Moldova til yderligere at tilpasse sig den. Der er behov for yderligere tilpasning på områderne information, høring og deltagelse af arbejdstagere, arbejdsvilkår, arbejdstid og arbejdsret på transportområdet, samtidig med at tilpasningen til gældende EU-ret om overførsel af virksomheder skal fuldføres. Moldova vil skulle tilpasse sig gældende EU-ret om udstationering af arbejdstagere. EU understreger behovet for, at Moldova styrker den administrative kapacitet til håndhævelse og inspektion i overensstemmelse med internationale arbejdsstandarder.

EU noterer sig, at Moldova agter at foretage en konsekvensanalyse for at fastsætte startdatoen for gennemførelsen af direktiv 2008/94/EF om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af deres arbejdsgivers insolvens.

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret om **sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen**. EU noterer sig også, at der er behov for yderligere tilpasning til gældende EU-ret om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, herunder rammedirektivet, direktivet om personlige værnemidler, direktivet om midlertidige eller mobile byggepladser, direktivet om udvindingsindustrien over eller under jorden, direktivet om den boringsrelaterede udvindingsindustri samt direktiver, der dækker specifikke risici, herunder kemiske, biologiske og fysiske agenser, såsom direktivet om eksponering for vibrationer, direktivet om stikskader i sygehus- og sundhedssektoren, direktivet om kunstig optisk stråling, direktivet om kemiske agenser, direktivet om asbest på arbejdspladsen og direktivet om kræftfremkaldende stoffer, mutagener eller reproduktionstoksiske stoffer. Tilpasning til direktivet om manuel håndtering af byrder, direktivet om arbejdssteder, direktivet om eksplosiv atmosfære, direktivet om eksponering for støj, direktivet om elektromagnetiske felter, direktivet om den fjerde liste over vejledende grænseværdier for erhvervsmæssig eksponering og direktivet om den femte liste over vejledende grænseværdier for erhvervsmæssig eksponering skal fuldføres. EU minder også om, at Moldova skal tilpasse sig direktiverne om arbejde om bord på fiskerfartøjer og lægelig bistand om bord på skibe. Moldova skal sikre, at ajourføringen af EU's direktiver om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen også indarbejdes i den nationale lovgivning. EU noterer sig, at Moldova er delvis forberedt med hensyn til de institutionelle aspekter af sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Det er nødvendigt at styrke den institutionelle kapacitet til håndhævelse og tilsyn i overensstemmelse med internationale arbejdsstandarder.

¹³ En vurdering af gældende EU-ret om arbejdsvilkår, arbejdstid og udstationering af arbejdstagere på vejtransportområdet findes i EU's holdning til klynge 4, kapitel 14 (Transport).

EU noterer sig, at Moldova har en grundlæggende institutionel og retlig ramme for den **social dialog**. EU understreger behovet for, at Moldova styrker sin institutionelle ramme i overensstemmelse med EU's standarder og praksis for social dialog, styrker både den sociale toparts- og trepartsdialog og sikrer kapacitetsopbygning for arbejdsmarkedets parter.

EU noterer sig, at Moldova med hensyn til **beskæftigelsespolitik** delvis er tilpasset gældende EU-ret om den generelle ramme for beskæftigelsespolitikker, socialøkonomi og retfærdig omstilling samt om beskæftigelsesstøtteordninger og ungdomsbeskæftigelse. EU minder om behovet for yderligere at styrke aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og beskæftigelsesstøtteordninger, navnlig for unge, langtidsledige og sårbare grupper, herunder arbejdstagere med handicap. Moldova bør også styrke sin institutionelle kapacitet til at gennemføre disse foranstaltninger. Desuden bør det nationale arbejdsformidlingskontor styrkes og sættes i stand til at reagere på strukturelle ændringer i efterspørgslen efter arbejdskraft.

Med hensyn til retfærdig omstilling minder EU om, at Moldova skal sikre en tilgang på tværs af hele samfundet og på tværs af ministerier og myndigheder, når det gennemfører EU-forpligtelserne for 2030 og, vigtigst af alt, 2050, vedrørende modvirkning af og tilpasning til klimaændringer samt emissionsnedsættelser, med særlig vægt på, hvordan omstillingen til klimaneutralitet fordelingsmæssigt indvirker på de mest sårbare befolkningsgrupper, således at ingen lades i stikken.

EU noterer sig, at Moldova delvis er tilpasset gældende EU-ret om institutionelle aspekter af **social beskyttelse og social inklusion**. EU noterer sig også, at Moldova delvis er tilpasset EU's politik for langtidspleje og beskyttelse af og omsorg for børn. EU opfordrer Moldova til at styrke det sociale beskyttelsessystem og forbedre adgangen hertil, navnlig ved at forbedre de sociale ydelsers tilstrækkelighed, dækning og målretning med fokus på børn, lavindkomsthusstande og personer med handicap og ved at gennemføre omfattende strategier for fattigdomsbekæmpelse og social inklusion. EU opfordrer også Moldova til at gøre fremskridt med hensyn til afinstitutionalisering og yderligere fremme en uafhængig tilværelse for personer med handicap, herunder ældre med handicap og børn med handicap, i overensstemmelse med EU's principper om lokalsamfundsbaseerede tjenester og børns rettigheder og videreudvikle sine børnepasningsordninger. EU opfordrer Moldova til at sikre lige og økonomisk overkommelig adgang til langtidspleje af høj kvalitet for alle i nød sammen med støtte til uformelle omsorgspersoner.

EU noterer sig, at Moldova delvis har tilpasset sig gældende EU-ret om **ikkeforskelsbehandling** og om ligebehandling mellem kvinder og mænd inden for beskæftigelses- og socialpolitik. EU opfordrer Moldova til yderligere at tilpasse sin lovgivning til gældende EU-ret og træffe foranstaltninger til at håndtere disse spørgsmål, bl.a. lønforskellen mellem kønnene og underrepræsentationen af kvinder i mandsdominerede sektorer. EU opfordrer Moldova til at sikre gennemførelsen af de relevante foranstaltninger og til at sikre reel ligestilling mellem kvinder og mænd inden for beskæftigelses- og socialpolitik.

EU noterer sig, at Moldovas institutionelle og lovgivningsmæssige ramme delvis er tilpasset gældende EU-ret om **Den Europæiske Socialfond Plus**. EU opfordrer Moldova til at øge kapaciteten i de statslige organer for at sikre, at de er parate til at forvalte ESF.

EU noterer sig, at Moldova har indført foranstaltninger og programmer til **at bekæmpe korruption på det sociale og beskæftigelsesmæssige område**, og understreger, at gennemførelsen og effektiviteten af sådanne foranstaltninger bør sikres sammen med et øget samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder. Der er behov for yderligere tilpasning til gældende EU-ret om beskyttelse af whistleblowere parallelt med skridt til at øge integriteten af arbejdstilsyn og ansvarligheden i forbindelse med arbejdstilsyn. Kommissionen opfordrer de moldoviske myndigheder til at prioritere gennemførelsen af korruptionsbekæmpelsestiltag og tilsynsmekanismer, navnlig ved at styrke de administrative kapaciteter i alle relevante institutioner.

Kapitel 20 – Erhvervs- og industripolitik

EU noterer sig, at Moldova delvis er tilpasset **horisontale aspekter af EU's industripolitik**, navnlig digitalisering, grøn omstilling og resiliens. EU opfordrer Moldova til stadig at fortsætte tilpasningen til disse horisontale aspekter, navnlig inden for dekarbonisering og økonomisk sikkerhed. EU opfordrer landet til at fortsætte sine bestræbelser på at fremme socialt entreprenørskab og virksomheders sociale ansvar.

EU understreger Moldovas omfattende strategiske industrielle tilgang, der er rettet mod investeringer og regional sektorspecifik udvikling. EU opfordrer Moldova til at styrke internationaliseringen af SMV'er og klynger gennem deres øgede deltagelse i EU's programmer. EU noterer sig, at Moldova på området **erhvervspolitik og -instrumenter** delvis er tilpasset EU's SMV-politik og -instrumenter. Landet har vist, at der findes en sammenhængende politisk ramme og strategi for SMV'er. EU understreger, at Moldova er nødt til at revidere sin definition af SMV'er. EU opfordrer Moldova til at undersøge mulighederne inden for programmet for det indre marked, herunder initiativer vedrørende klyngesamarbejde, Enterprise Europe Network og Erasmus for unge iværksættere. EU opfordrer endvidere Moldova til at sikre fuld tilpasning til gældende EU-ret om forsinkede betalinger, da forslaget til en EU-forordning bygger på direktivet om bekæmpelse af forsinket betaling.

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret om industrielle initiativer. EU opfordrer Moldova til yderligere at forbedre bæredygtigheden, navnlig inden for turisme, tekstiler og byggeri, samt datastyring og dataindsamling inden for turisme. EU opfordrer også Moldova til at øge indsatsen, navnlig i sektorer, hvor der er behov for yderligere tilpasning til gældende EU-ret, herunder byggeri, minedrift, kritiske råstoffer, forsvar og stålindustrien.

EU glæder sig over, at Moldova har institutioner og strategier til at bekæmpe korruption på området industri og erhverv. EU opfordrer Moldova til at fortsætte bestræbelserne på at bekæmpe korruption, navnlig ved at integrere erhvervslivets integritet i nationale strategier og regionale platforme.

Kapitel 25 – Videnskab og forskning

EU ser med tilfredshed på, at Moldova med hensyn til **forsknings- og innovationspolitik** er fuldt associeret med Horisont Europa – flagskibsrammeprogrammet for forskning og innovation og godt på vej til yderligere at øge sin deltagelse i rammeprogrammet. EU opfordrer imidlertid Moldova til at øge den private sektors deltagelse i programmet, navnlig innovative SMV'ers deltagelse.

EU ser med tilfredshed på, at Moldova gør gode fremskridt hen imod landets integration i det europæiske forskningsrum, og det bør fortsætte sin aktive deltagelse i relevante EFR-fora og -tiltag. EU opfordrer Moldova til fortsat at styrke sin kapacitet til yderligere integration i det europæiske forskningsrum, herunder eksistensen af en omfattende national institutionel ramme med en klar ansvarsfordeling samt tilstrækkeligt personale. EU opfordrer endvidere Moldova til gradvis at øge investeringsniveauet inden for forskning og innovation, herunder øget offentlig finansiering.

EU opfordrer Moldova til at fortsætte sit arbejde med at gennemføre strategien for intelligent specialisering og den nationale udviklingsstrategi for at styrke sit forsknings- og innovationsøkosystem.

EU minder om, at Moldova bør forbedre resultaterne i den europæiske resultattavle for innovation.

EU glæder sig over, at Moldova har en retlig og institutionel ramme til at **bekæmpe korruption på området forskning og videnskab**. EU understreger, at Moldova skal styrke rammen og dens effektivitet gennem systematisk indsamling og analyse af korruptionsrelaterede statistikker, forbedrede afslørings- og sanktionsmekanismer og fortsætte den løbende overvågning for at sikre en effektiv gennemførelse inden for forskning og innovation.

Kapitel 26 – Uddannelse og kultur

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret om uddannelse og kultur. EU ser med tilfredshed på Moldovas interesse i at tilslutte sig Erasmus+. EU understreger, at Moldova skal opretholde et tilstrækkeligt budget til uddannelse i overensstemmelse med sine ambitioner og mål. EU opfordrer Moldova til at gøre en yderligere indsats med hensyn til dataindsamling, anvendelse af informationssystemet for uddannelsesforvaltning med henblik på politikudformning, sikring af fuld interoperabilitet på tværs af uddannelsesdelsektorer og regelmæssig offentlig rapportering. EU understreger behovet for, at Moldova gør en yderligere indsats for at sikre adgang til og bæredygtighed i førskoleundervisning og børnepasning og for at sikre fortsat, inkluderende og økonomisk overkommelig adgang til uddannelse og pasning af høj kvalitet for alle børn, herunder i landdistrikter og underforsynede områder. EU opfordrer Moldova til at gøre en yderligere indsats for at gennemføre kompetencebaseret uddannelse, støtte lærere og undervisere med passende værktøjer og uddannelse for effektiv levering af læring af høj kvalitet og styrke digitale færdigheder.

EU opfordrer endvidere Moldova til inden for videregående uddannelse fuldt ud at gennemføre de centrale Bolognaforpligtelser og tilpasse sig Tirana- og Romkommunikéerne, navnlig med hensyn til den sociale dimension og akademiske værdier. EU minder om, at Moldova skal gøre tilstrækkelige fremskridt med hensyn til at nå målene for det europæiske område for videregående uddannelse og indføre et overvågningssystem, der på pålidelig vis sporer målene.

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret om **erhvervsrettet uddannelse** (VET) og færdigheder med henblik på beskæftigelsesegnethed og livslang læring. EU understreger, at Moldova skal sikre tilstrækkelige ressourcer til optimering af systemet for erhvervsrettet uddannelse i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov, for at forbedre pigers og sårbare gruppers deltagelse, herunder kapacitetsopbygning og øget antal af og bedre lærere på de erhvervsrettede uddannelser. EU opfordrer Moldova til at styrke koordineringen af livslang læring og udvide mulighederne herfor. EU opfordrer også Moldova til at fremme udbredelsen af mikroeksamensbeviser og til at overveje at oprette individuelle læringskonti. EU ser med tilfredshed på, at Moldova er medlem af den europæiske alliance for lærlinguddannelser, og opfordrer Moldova til gennem denne deltagelse at gennemføre Rådets henstilling fra 2018 om en europæisk ramme for effektive lærlinguddannelser af høj kvalitet.

EU ser med tilfredshed på Moldovas positive fremskridt på **ungdomsområdet** og noterer sig samtidig landets delvise tilpasning til gældende EU-ret desangående. EU opfordrer Moldova til at fortsætte med at prioritere ungdomsarbejde og unges deltagelse og fortsætte med at bakke op om den europæiske dagsorden for ungdomsarbejde som centrale mål. EU opfordrer også Moldova til at sikre en effektiv gennemførelse af strategiske mål på nationalt og lokalt plan.

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret om **sport** og understreger, at Moldova skal fortsætte den lovgivningsmæssige tilpasning til gældende EU-ret om sport og styrke integritetsforanstaltningerne inden for sport, herunder antidoping, god regeringsførelse og forebyggelse af aftalt spil.

EU noterer sig Moldovas delvise tilpasning til gældende EU-ret om **kultur**. EU opfordrer Moldova til at gennemføre den nationale strategi for kultur og kulturarv for 2025-2035. EU opfordrer Moldova til at vedtage klare, gennemsigtige og effektive foranstaltninger til beskyttelse af kulturarven og bekæmpelse af smugling og sikre, at de håndhæves. EU opfordrer Moldova til fortsat at give kulturelle og kreative organisationer og fagfolk mulighed for at samarbejde med deres ligestillede i EU-landene, navnlig ved deltagelse i EU's program til støtte for de kulturelle og kreative sektorer. I den forbindelse glæder EU sig over, at Moldova undertegnede en aftale om landets associering med Et Kreativt Europa, Unionens flagskibsprogram til støtte for de kulturelle og kreative sektorer, pr. 1. januar 2026 for at gøre det muligt for moldoviske organisationer fra de kulturelle og kreative sektorer at drage fordel af de indkaldelser, der offentliggøres inden for rammerne af programmet.

EU ser med tilfredshed på Moldovas fremskridt med hensyn til **bekæmpelse af korruption inden for uddannelse, ungdom, sport og kultur** med hensyn til håndhævelse, opbygning af institutionel kapacitet og ansvarlighed på tværs af alle sektorer.

Kapitel 29 – Toldunionen

EU glæder sig over Moldovas fremskridt med tilpasning til gældende EU-ret om **toldlovgivning**. EU noterer sig med tilfredshed den høje grad af tilpasning af den moldoviske toldkodeks til EU-toldkodeksen.

EU understreger, at Moldova skal tilpasse de **retlige rammer** yderligere til gældende EU-ret på dette område. Moldova bør navnlig fortsætte med at tilpasse sin nationale lovgivning til EU-toldkodeksen og tilhørende afledt ret samt anden EU-toldlovgivning såsom fritagelse for told, toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, kulturgoder, kontanter, narkotikaprækursorer og varer med dobbelt anvendelse. Moldova bør udfase overgangsbestemmelserne i den moldoviske toldkodeks, herunder bestemmelserne om forarbejdning af ikkeindenlandske varer i frizoner, der gælder for virksomheder, der er etableret i disse zoner inden den 1. januar 2024.

Med hensyn til den potentielle fremtidige anmodning om en overgangsperiode i forbindelse med toldordningen for forarbejdning af ikke-EU-varer i frizoner for indbyggere, der er etableret i disse zoner før den 1. januar 2024, mener EU, at en sådan undtagelse for et begrænset antal virksomheder er overflødig i betragtning af artikel 247 i EU-toldkodeksen, som fastsætter procedurene for håndtering af ikke-EU-varer i frizoner for at sikre et effektivt toldtilsyn. EU opfordrer derfor Moldova til hurtigst muligt at tilpasse procedurene for forarbejdning af ikkeindenlandske varer i frizoner til bestemmelserne i EU-toldkodeksen uden undtagelser for specifikke virksomheder.

EU glæder sig over Moldovas tilstrækkelige **administrative og operationelle kapacitet** til at udføre sine nuværende toldopgaver. I betragtning af det øgede ansvar og de fremtidige forpligtelser, der følger af anvendelsen af gældende EU-ret, opfordrer EU Moldova til at styrke sin administrative og operationelle kapacitet, herunder sine rammer for bekæmpelse af korruption, på toldområdet. EU ser med tilfredshed på omstruktureringen af toldvæsenet med henblik på at optimere den interne organisation ved at centralisere visse funktioner såsom risikoanalyse, efterfølgende kontrol og revision og forbedre fordelingen af opgaver og pligter. EU understreger behovet for, at Moldova fortsætter med at automatisere toldprocesserne samt udvikle og opgradere sine IT-systemer på toldområdet i overensstemmelse med EU's krav for at muliggøre interoperabilitet med EU's digitale toldmiljø. EU minder om behovet for, at Moldova afsætter tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer til alle igangværende og planlagte bestræbelser på IT-området, herunder dem, der vedrører den videre udvikling af EU's digitale toldmiljø.

EU hilser det velkommen, at Moldova har indført korruptionsbekæmpende strukturer og foranstaltninger til **bekæmpelse af korruption på toldområdet**, men understreger, at disse foranstaltninger skal styrkes med henblik på tiltrædelsen. EU understreger behovet for, at Moldova har tilstrækkelig administrativ og operationel kapacitet og integritet i toldforvaltningen samt den nødvendige infrastruktur på sine centrale og lokale toldsteder til at gennemføre og håndhæve sin toldlovgivning og effektivt kontrollere og føre tilsyn med grænseoverskridende bevægelser.

EU understreger vigtigheden af at styrke samarbejdet med Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og EU's medlemsstater med henblik på at afsløre, efterforske og bekæmpe mistanke om grænseoverskridende toldsvig og andre ulovlige aktiviteter.

* * *

I betragtning af det nuværende stadium i Moldovas forberedelser, og under forudsætning af at Moldova opfylder de foreløbige benchmarks for klynge 1, bemærker EU, forudsat at Moldova fortsat gør fremskridt med hensyn til tilpasning til og gennemførelse af gældende EU-ret, der er omfattet af de efterfølgende kapitler, og med forbehold af eventuelle supplerende betingelser fastlagt i de yderligere benchmarks, der er fastlagt for klynge 3, at disse først kan lukkes foreløbigt, når EU er nået til enighed om, at følgende benchmarks er opfyldt:

Kapitel 10 – Digital transformation og digitale medier

- Moldova har et avanceret niveau for tilpasning til gældende EU-ret om elektronisk kommunikation – herunder bestemmelserne om den nationale tilsynsmyndigheds uafhængighed, om digitale tjenester og markeder, digital tillid og cybersikkerhed, data, halvledere, kunstig intelligens og audiovisuelle medietjenester.
- Moldova har vist, at det har tilstrækkelig administrativ kapacitet til at håndhæve national ret tilpasset gældende EU-ret inden for elektronisk kommunikation, digitale tjenester og markeder, digital tillid og cybersikkerhed samt audiovisuelle medietjenester. På tiltrædelsestidspunktet sikrer Moldova fuld overholdelse af kravene i gældende EU-ret på medieområdet for at sikre mediefrihed og -pluralisme. Moldova sikrer også de respektive nationale tilsynsmyndigheders fulde uafhængighed på tiltrædelsestidspunktet.

Kapitel 16 – Fiskale bestemmelser

- Moldova har nået et avanceret niveau for tilpasning til gældende EU-ret på de områder, der kræver yderligere tilpasning, navnlig inden for direkte og indirekte beskatning, herunder moms, punktafgifter og bilafgifter, samt administrativt samarbejde på beskatningsområdet. Dette omfatter vedtagelse og gennemførelse af en tidsplan for gradvis tilpasning til EU-reglerne for moms og punktafgifter på energiprodukter, alkohol og alkoholholdige drikkevarer og forarbejdet tobak, der sikrer tilpasning til anvendelsesområdet, fritagelserne og minimumssatserne. Dette omfatter også vedtagelse og gennemførelse af regler om udveksling af oplysninger, bekæmpelse af misbrug og erhvervsbeskatning.
- Moldova har vist, at landet har tilstrækkelig administrativ kapacitet med en høj grad af integritet i skatteforvaltningen samt den nødvendige infrastruktur på både centralt og lokalt plan til at gennemføre og håndhæve skattelovgivningen og sikre effektiv skatteopkrævning og en vedvarende indsats for at bekæmpe korruption i skatteforvaltningen. Moldova har vist, at det centrale forbindelseskantor og det centrale punktafgiftsforbindelseskantor har passende strukturer og ordninger til at være tilstrækkeligt bemandet og operationelt ved tiltrædelsen.
- Moldova har gjort tilstrækkelige fremskridt med hensyn til at udvikle skatteforvaltningens IT-støttesystemer, herunder dem, der vedrører sammenkobling og interoperabilitet med relevante EU-systemer – herunder systemer til forvaltning af moms og punktafgifter – og med hensyn til at etablere de nødvendige IT-systemer med henblik på administrativt skattesamarbejde og udveksling af oplysninger på beskatningsområdet.

Kapitel 17 – Økonomisk og monetær politik

- Moldova har tilpasset sin retlige ramme til gældende EU-ret for at sikre centralbankens fulde uafhængighed, forbuddet mod monetær finansiering af den offentlige sektor og privilegeret adgang samt for at muliggøre integration af landets centralbank i Det Europæiske System af Centralbanker.
- Moldova har tilpasset sin retlige ramme for at opfylde EU's krav til nationale budgetmæssige rammer.

Kapitel 19 – Social- og arbejdsmarkedspolitik samt beskæftigelse

- Moldova har tilpasset sin lovgivning inden for arbejdsret og sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen til gældende EU-ret og har vist, at passende administrative strukturer og håndhævelseskapacitet vil være på plads på tiltrædelsestidspunktet til korrekt at gennemføre gældende EU-ret om arbejdsret og sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, navnlig ved at styrke arbejdstilsynssystemet.
- Moldova har tilpasset sig gældende EU-ret om social beskyttelse og inklusion samt om ikkeforskelsbehandling og ligebehandling af kvinder og mænd inden for beskæftigelses- og socialpolitik og viser, at der på tiltrædelsestidspunktet vil være indført tilstrækkelige administrative strukturer og tilstrækkelig administrativ kapacitet og håndhævelseskapacitet.
- Moldova har vist, at det har tilstrækkelig kapacitet til at sikre effektiv gennemførelse og håndhævelse af lovgivning og politikrammer inden for beskæftigelses- og social- og arbejdsmarkedspolitikken, herunder planlægning og operationelle kapaciteter, til at fremme en effektiv arbejdsmarkedsdiallog samt til at sikre kapacitet til fremtidig forvaltning af Den Europæiske Socialfond.

Kapitel 20 – Erhvervs- og industripolitik

- Moldova har indført og begynder at gennemføre en omfattende industristrategi i overensstemmelse med de tilsvarende EU-politikker.
- Moldova har vist, at landet har tilstrækkelig administrativ kapacitet og et tilstrækkeligt koordineringsniveau mellem de berørte ministerier og agenturer.

Kapitel 25 – Videnskab og forskning

- Moldova har vist, at landet har den nødvendige gennemførelseskapacitet til at sikre øgede investeringer i forskning og videnskab, navnlig offentlig finansiering.
- Moldova har vist, at det har indført strukturer til at styrke forsknings- og innovationsøkosystemerne, herunder gennemførelsen af "Smart Moldova"-strategien for 2024-2027, og foranstaltninger til at styrke samarbejdet mellem den private og den offentlige sektor inden for forskning og innovation.
- Moldova gennemfører det nationale program for forskning og innovation 2024-2027, navnlig for at støtte yderligere integration i det europæiske forskningsrum.

Kapitel 26 – Uddannelse og kultur

- Moldova har vist, at det har indført de nødvendige institutionelle og politiske rammer, tilhørende budgetplanlægning og foranstaltninger til bekæmpelse af korruption med henblik på at opfylde EU's politiske mål inden for uddannelse, herunder erhvervsuddannelse, ungdom, sport og kultur. Dette omfatter foranstaltninger til at lukke hullet i forhold til de fastlagte mål inden for det europæiske uddannelsesområde og til gradvis at opbygge et pålideligt og interoperabelt overvågningssystem, der sporer resultater på tværs af alle uddannelsesdelsektorer.

Kapitel 29 – Toldunionen

- Moldova har nået et avanceret niveau af tilpasning til de områder, der kræver yderligere tilpasning, navnlig EU-toldkodeksen og tilhørende afledt ret samt anden EU-toldlovgivning såsom toldfritagelser og toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, kulturgoder, kontanter, narkotikaprækursorer og varer med dobbelt anvendelse.
- Moldova har vist, at det har tilstrækkelig administrativ og operationel kapacitet med høje integritetsstandarder og resultater i toldforvaltningen samt den nødvendige infrastruktur på sine centrale, regionale og lokale toldsteder til at gennemføre og håndhæve sin toldlovgivning, effektivt kontrollere og føre tilsyn med grænseoverskridende bevægelser og sikre en vedvarende indsats for at bekæmpe korruption i toldsektoren.
- Moldova har vist tilstrækkelige fremskridt med hensyn til forberedelsen og udviklingen af de digitale toldsystemer, der er nødvendige for gennemførelsen af EU-toldkodeksen og anden EU-toldlovgivning gennem udarbejdelsen og vedtagelsen af en national IT-strategi og gennemførelsesplan for toldvæsenet og sikring af de nødvendige budgetmæssige og menneskelige ressourcer, der gør det muligt at udvikle disse digitale toldsystemer og deres interoperabilitet med EU's digitale toldmiljø.

* *

Overvågningen af, hvilke fremskridt der gøres med tilpasning til og gennemførelse af gældende EU-ret og relevante europæiske standarder, vil fortsætte under hele forhandlingsforløbet. EU understreger, at det vil lægge særlig vægt på overvågningen af alle de specifikke spørgsmål, der er omhandlet ovenfor, med henblik på at sikre Moldovas administrative kapacitet, dets kapacitet til at gennemføre tilpasningen af lovgivningen i alle sektorer inden for denne klynge samt yderligere fremskridt med gennemførelsen og håndhævelsen. Der skal lægges særlig vægt på sammenhængen mellem denne klynge og andre forhandlingsklynger. Det vil først på et senere tidspunkt i forhandlingerne være muligt at foretage en endelig vurdering af, hvorvidt Moldovas lovgivning er i overensstemmelse med gældende EU-ret og relevante europæiske standarder, samt af landets gennemførelseskapacitet. Ud over alle de oplysninger, som EU måtte anmode om med henblik på forhandlingerne om denne klynge, og som skal forelægges for konferencen, opfordrer EU Moldova til regelmæssigt at forelægge associeringsrådet detaljerede skriftlige oplysninger om de fremskridt, der gøres med hensyn til gennemførelsen af gældende EU-ret.

På baggrund af alle ovenstående betragtninger vil konferencen skulle vende tilbage til denne klynge på et passende tidspunkt.

EU minder desuden om, at der kan komme ny gældende EU-ret til mellem den 7. oktober 2026 og forhandlingernes afslutning.